

Fundusze unijne motorem rozwoju województwa lubuskiego

MARCIN JABŁOŃSKI

Marszałek Województwa Lubuskiego

Województwo lubuskie, podobnie jak inne polskie regiony, podtrzymuje stanowisko w sprawie decentralizacji funduszy europejskich, powołując się na wieloletnie doświadczenie w dysponowaniu środkami unijnymi. Efektywne wykorzystanie tych pieniędzy było i jest możliwe dzięki diagnozie potrzeb rozwojowych regionu. To samorządy najlepiej wiedzą, czego tak naprawdę brakuje mieszkańcom. W jaki sposób województwo lubuskie zarządza funduszami unijnymi? Czego możemy się od niego nauczyć?

Priorytety rozwojowe Lubuskiego zostały zawarte w *Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego*, przyjętej jeszcze przed wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej – w 2000 r. W toku przygotowania i kilkakrotnych aktualizacji dokumentu oraz przy planowaniu przedsięwzięć strategicznych uwzględniano znaczenie funduszy europejskich. Lubuskie, od początku wejścia Polski do UE, aktywnie uczestniczy we wdrażaniu polityki spójności. Decyzja o decentralizacji środków unijnych, podjęta na etapie planowania perspektywy na lata 2007-2013, była naturalną konsekwencją prowadzenia polityki prorozwojowej. Środki unijne to już nie tylko finansowanie technicznej modernizacji regionów, ale odpowiedź na bardziej skomplikowane wyzwania.

Dlatego konstruując program *Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027*, wcieliliśmy zasadę decentralizacji na niższym poziomie i część alokacji przeznaczyliśmy na tzw. wymiar terytorialny – wsparcie powiatów, gmin i miast na prawach powiatu zrzeszonych w miejskich obszarach funkcjonalnych (MOF) oraz partnerstwach samorządowych. Porozumienia jednostek samorządu terytorialnego otrzymały po 185 euro w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Aby mogły skorzystać z tych pieniędzy, były zobowiązane do przygotowania tzw. strategii terytorialnych. Określiły w nich, jakie projekty chcą zrealizować, by poprawić wspólny potencjał gospodarczy, społeczny czy turystyczny.

Działania proinwestycyjne i wsparcie lokalnej przedsiębiorczości

Gospodarczym atutem województwa lubuskiego jest przygraniczne położenie, infrastruktura drogowa (m.in. droga ekspresowa S3) oraz dostępność terenów dla inwestorów. Dzięki środkom z Unii Europejskiej region rozwinął innowacyjność i konkurencyjność oraz stworzył korzystne warunki dla działalności firm.

Lubuskie ma potencjał do przyciągania nowych inwestorów, co znacząco przekłada się m.in. na wzrost zatrudnienia. Dzięki środkom z *Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013* utworzono i uzbrojono 632 ha terenów inwestycyjnych – w Zielonej Górze, Gorzowie Wielkopolskim, Iłowej, Krośnie Odrzańskim, Gubinie, Nowej Soli, Żaganiu, Skwierzynie czy Kargowej.

Gospodarczym atutem województwa lubuskiego jest przygraniczne położenie, infrastruktura drogowa oraz dostępność terenów dla potencjalnych inwestorów. Dzięki środkom z Unii Europejskiej region rozwinął innowacyjność i konkurencyjność oraz stworzył korzystne warunki dla działalności firm.

Ponadto przedsięwzięcia, takie jak modernizacja zakładów, zakup nowoczesnego sprzętu i maszyn zwiększyły potencjał produkcyjny i kadrowy lubuskich firm. Przełożyło się to na intensywniejszą wymianę handlową regionu, która – z 2,1 mld euro w 2000 r. – sięgnęła blisko 13 mld euro w 2024 r. Z myślą o rozwijaniu relacji

z przedsiębiorcami oraz wspieraniu ich w poszukiwaniu nowych rynków dla lubuskich produktów i usług, województwo organizuje także misje gospodarcze. Kolejne misje planowane są w ramach projektu „Przedsiębiorcze Lubuskie”, również finansowanego z programu regionalnego.

Parki technologiczne, specjalizacje, partnerstwa

Rolą Samorządu Województwa Lubuskiego jest zachęcanie i inspirowanie przedsiębiorstw do współpracy ze sferą akademicką i badawczą w celu komercjalizowania innowacji. Aby to ułatwić, powstały – również dzięki wsparciu ze środków unijnych – nowe parki technologiczne oraz centra badawcze. Wspierana jest ponadto modernizacja i rozbudowa infrastruktury badawczej uczelni w Zielonej Górze oraz Gorzowie Wielkopolskim.

Po 2010 r. w województwie lubuskim powstało łącznie sześć ośrodków badawczych. Trzy Centra Badawczo-Rozwojowe Uniwersytetu Zielonogórskiego prowadzą różnorodne, zaawansowane badania w zakresie zrównoważonego budownictwa i energii, zdrowia człowieka, IT, energii (w tym energii odnawialnej) oraz rozwiązują technologiczne problemy producentów żywności. Innowacyjne technologie, usługi pomiarowe oraz środowiskowe i wsparcie start-upów oferuje Gorzowski Ośrodek Technologiczny Park Naukowo-Przemysłowy, natomiast doradztwo, szkolenia, edukację i inkubację nowych firm technologicznych – Regionalne Centrum Technologii i Wiedzy

INTERIOR z Nowej Soli. We współpracy z przedsiębiorstwami wygenerowały one wspólnie kilkadziesiąt patentów oraz wzorów użytkowych, jak również dostarczyły nowoczesne rozwiązania produktowe i technologiczne. Szóstym, najmłodszym parkiem technologicznym (uruchomionym w 2023 r.) jest Park Technologii Kosmicznych – Badań, Rozwoju i Innowacji w Zielonej Górze, pełniący funkcję ośrodka przemysłowo-badawczego inżynierii kosmicznej i satelitarnej. Promuje osiągnięcia naukowe oraz pobudza dialog między nauką, biznesem i społeczeństwem.

Po 2010 r. w województwie lubuskim powstało łącznie sześć ośrodków badawczych. We współpracy z przedsiębiorstwami wygenerowały one wspólnie kilkadziesiąt patentów oraz wzorów użytkowych, jak również dostarczyły nowoczesne rozwiązania produktowe i technologiczne.

Poza inwestycjami infrastrukturalnymi samorząd województwa kieruje swoje wsparcie do lokalnych przedsiębiorstw. Projekt pn. „Animacja-Integracja-Inkubacja (A2I)” ma na celu wzmacnianie potencjału Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji (RIS). Dzięki temu zwiększana jest zdolność regionalnych ekosystemów innowacji, co przekłada się na wzrost konkurencyjności lokalnych firm. Powstało siedem kluczowych partnerstw, które koncentrują się na rozwoju branży spożywczej, Przemysłu 4.0, ICT, cyfrowych technologiach medycznych, zielonej gospodarce, odnawialnych źródłach energii oraz efektywnym zarządzaniu zasobami.

Cyfryzacja i bezpieczeństwo regionu

Bezpieczeństwo danych, cyfryzacja regionu i rozwój kompetencji cyfrowych – to sfery działalności Lubuskiego Centrum Cyfryzacji Go Cloud w Gorzowie Wielkopolskim, które powstało z funduszy unijnych. Instytucja ta, ściśle współdziałając z samorządami różnych szczebli, podległymi im jednostkami i środowiskiem akademickim, oferuje nowoczesną infrastrukturę naukowo-badawczą i serwerową oraz pomaga w rozwijaniu start-upów. Przechowuje i zabezpiecza dane wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia oraz administracji samorządowej. Wykorzystując zasoby Centrum, wdrożono kolejny projekt finansowany z UE – MedBrain L, który wspiera personel medyczny w zakresie diagnostyki obrazowej w trzech szpitalach: w Gorzowie Wielkopolskim, Zielonej Górze i Torzymiu. Lubuskie Centrum Cyfryzacji działa także na rzecz inkubacji nowych przedsiębiorstw, stwarzając możliwości rozwoju szczególnie w branży teleinformatycznej.

Opieka zdrowotna na najwyższym poziomie

W sferze ochrony zdrowia jedną z kluczowych inwestycji jest Centrum Zdrowia Matki i Dziecka w Zielonej Górze. Oprócz opieki pediatrycznej, neonatologicznej i ginekologicznej zapewnia diagnostykę i leczenie chorób onkologicznych u dzieci. W strukturach Centrum działa także unikatowy na skalę województwa Kliniczny Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii dla Dzieci. Wiele projektów, także z unijnym wsparciem, ma za sobą Wielospecjalistyczny Szpital Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim. Placówka korzysta z robota Da Vinci podczas przeprowadzania

zabiegów chirurgicznych, wdrożyła też system brachyterapii HDR do kompleksowej opieki nad pacjentami z chorobami onkologicznymi. Prowadzi również programy w zakresie profilaktyki nowotworów i rehabilitacji zawodowej Lubuszan.

We wszystkich działaniach województwa lubuskiego niebagatelne znaczenie mają środki unijne. Tylko decentralizacja ich wdrażania gwarantuje, że zostaną one wydatkowane w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców.

Lubuski Plan Ludnościowy

Lubuskie, podobnie jak cała Europa (w tym Polska), zmagą się z problemami demograficznymi – spadkiem liczby ludności, starzeniem się społeczeństwa, migracją i niską dzietnością. W związku z tą sytuacją region podjął się przekształcenia ośrodków pomocy społecznej w centra usług społecznych (CUS). CUS-y udzielają wsparcia w dostępie do usług zdrowotnych i opiekuńczych, m.in. osobom

z niepełnosprawnością i seniorom. Obecnie w województwie lubuskim działa siedem takich centrów, a kolejne 23 ośrodki zgłosiły chęć reorganizacji swojej działalności. Za projekt odpowiedzialny jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze.

Inicjatywy w obszarze polityki społecznej wymagają powszechnej mobilizacji – połączenia sił, możliwości, potencjałów i środków. Województwo lubuskie planuje stworzyć Lubuski Plan Ludnościowy. Obecnie na ten temat toczą się prace w rządzie, ale być może będziemy w stanie zaproponować lokalne rozwiązania w formie pilotażu. Koncentrujemy się na naszym regionie, który chcemy pokazać jako tę część Polski, w której warto żyć. Ważne jest zorganizowanie pozytywnej przestrzeni – bezpiecznej, jeśli chodzi o pracę, zdrowie, godną płacę, balans pomiędzy pracą a życiem rodzinnym. To nasz cel, do którego z determinacją dążymy. We wszystkich naszych działaniach niebagatelne znaczenie mają środki unijne. Tylko decentralizacja ich wdrażania gwarantuje, że zostaną one wydatkowane w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców. ■

O AUTORZE

Marcin Jabłoński – jest absolwentem Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Posiada długoletnie doświadczenie samorządowe wszystkich szczebli. Dwukrotnie pełnił funkcję Zastępcy Burmistrza Słubic oraz Starosty Powiatu Słubickiego. Były Wicewojewoda Gorzowski i Wicewojewoda Lubuski. Pełnił funkcję Wojewody Lubuskiego oraz Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. W latach 2008-2010 po raz pierwszy piastował stanowisko Marszałka Województwa Lubuskiego. W 2018 r. został powołany na Członka Zarządu Województwa Lubuskiego. Od 13 października 2023 r. ponownie pełni funkcję Marszałka Województwa Lubuskiego. Był Radnym Rady Powiatu Słubickiego. W 1998, 2010 i 2018 r. zdobył mandat Radnego Sejmiku Województwa Lubuskiego. Był prezes spółek samorządowych i państwowych. Prywatnie miłośnik muzyki. Czas wolny spędza aktywnie, najchętniej w gronie rodziny.

Partnerzy

Pomorski Fundusz Rozwoju
sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku

Spółka Samorządu
Województwa Pomorskiego

2000-2025 LAT
POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

Maritex
ELECTRONIC COMPONENTS

Mazowsze.
serce Polski

POBIERZ CAŁĄ
PUBLIKACJĘ

www.kongresobywatelski.pl

